

7.99

Рождество Христово

(25-го декабря).

На чувашскомъ языкѣ.

ИЗДАНИЕ

Православнаго Миссіонерскаго Общества.

№ 101.

К а з а н ы.
Центральная Типографія.
1913.

ХРИСТОС СУРАЛНӦ КУН ВӚРЕНТСЕ КАЛАНИ.

(25 декабря).

ЅакӦанта пухӦаннӦ йуратнӦ тӦванӦмсем! ЅӚр Ӛслекен сын вӦрлӦхне акас умӚн анине малтан тислӚк тӦкса ҫемсетет, унтан сухалаӦ, сӦрет, вара тин хӦйӚн вӦрлӦхне илсе тухаӦ, ани ҫине пӚрӦӚн пӚрӦӚн сапаӦ. Нумаих та вӦхӦт иртмест, ана симӚсленсе лараӦ; тата пӦртак тӦрсан, Ӧссе ҫитнӚ тырӦ-тулли пуҫахӚсемпе ҫӚрелле усӦнса тӦракан пулаӦ. Хуҫи ани ҫине савӦнса кайаӦ, Ӧна выраӦ, вара ҫапса илсе тыррине пӦлмене кӦртсе хураӦ.

ЙуратнӦ тӦванӦмсем! ТурӦ та ҫыннӦн ӦӚрине ХӦйӚн сӦмахне вьрӦнаҫтарас тӚлӚшрен, ҫынна ХӦй йенне ҫавӦрас тӚлӚшрен ҫаплах тӦваӦ.

ПирӚн тӚп-атте, Адам, ҫылӦха кӚрсе ӦӚрине хьтарсан, ТурӦран уйӦрӦлса усал ҫумне ҫыпҫӦннӦ. Вара ӦӚри тӚттӚмленнӚ майӚпе, хьтса ҫитнӚ пирки, ТурӦ сӦмахне хӦйӦшне вьрӦнаҫтарайми пулнӦ.

Адам ҫылӦхлӦ пулни унтан ҫуралнӦ ҫынсем ҫине пурин ҫине те куҫнӦ. Адам урлӦ пур те ҫылӦха кӚнӚ. Пурне те пӚлекен ТурӦ ҫын ҫапла ҫылӦха кӚрсе пырса йӚпле пулассине малтанах пӚлнӚ. ХӦй пултарнӦ ҫынсем райран Ӧунтан-вартан хурланса, ӚсӚкле-ӚсӚкле йӚрсе, хӦйсем пыракан ҫула куҫ-сулӚпе йӚпетсе пынине курсан, хӚрхеннӚ. Адам, ҫылӦха кӚнӚ пирки, унтан ҫуралас ҫынсем пур те ҫак Адам пек райа ӚмӚр ӚмӚрех кураймалла мар пулнине пӚлсе, ҫылӦхлӦ ҫынна райа кӚме, ҫав сухатнӦ вьрӦлӦха илме май тупса панӦ. ВӦл вӚсене каланӦ: хӚртен Ҫураласси шуйтанӦн пуҫне ҫӚмӚрӚ, тенӚ. Апла калани: ака, хӚртен Ҫураласси шуйтана ҫӚнтерӚ, тени пу-

лаї. Сапла каласа сёр сине Христос килессине катартаї. Хуйхалла сынсем сакна илтсен пит саванна: хасан та пулин сухатна ыраїаха тупаїар, шуйтан аллинтен, сылаїх танатинтен хаталса ыраїа пёрлешепёр тесе шухайшласа хайсене лаплантарна. Адампа Ева сав ёс тас пулётесе шухайшлана. Хайсен ывал аїа суралсанах: ака Хай Тура калани суралтёт, пирён саланас ваїат ситрёт, тесе саванса аїа Каин йатла хуна. Каин тени Тура каланине тупраїар тени пулаї. Анїах Каин асене пёлсе ситсен, вёсем кётни вал маррине пёлнёт. Тура йама пулнине ураїххине кёте пуслана. Савантан вара Адамран сурална сынсем пур те сёр сине Салакан килессине кётсе тана. Тура Хайён пёртен пёр Ывалёт сёр сине килессине сынсем ан мантўїар тесе тас-тасах вёсене Хай суйласа илнёт сынсем урла, тата паллаїсем урла катартна: Хай калана саїах тїанах пулассине астутарса тана.

Сын хай патне асла, пит тїапла ханана кётнёт тухне, суртне-йёрне тасатаї, пусне-кусне йакатаї, таса тумтирсем таїханаї, тїапла ханана аїа тивёслёт тїиспа хирёс тухса илме тарашаї.

Тура та Хайён пёртен пёр Ывалне сынсем тивёслипе йышантўїар тесе вёсене Хай Ывалёт килессине кала-калаїх тана, вёсен аїшёсене пусарах тана.

Іаков хайён пиїтўїешёт Исавран Лаван патне тарна тухне сул таршёте хуйхарса пына. „Ака мана атте ыраї сунса пиллерёт, ыраї курса пуранма халалларёт. Аїста ёнтёт кунта атте калани пултар? Йешле вал ыраїана килтёр? Кас пулса килет. Йёри тавара никам та сук. Мана йулташ сак хам тавара ыртакан тўлсем анїах. Ситменнине атте кил суртентен тухса кайатаїп. Сын патентёт тепле пуранмалла пулёт, темён темён курмалла пулёт. Унтан тата такам кулли пулмалла. Тискер кайак—мён тухёт те, мана пётерёт. Сак пушаї хирте мана хута кёрекен никам та пу-

лас сук. Сапла шухайшласа хуйхәрса пырса ывәнса ситнә Иаков пус вёсне тул хунә та, пушә хиртех сывәрса кайнә *). Төлөкре сёртен пелёте ситиҥҗен пусма курнә. Пусми тәрәх ангелсем суренё: хәшә хәпарнә, хәшә аннә. Җән сұлте Турә Хай ларнә. Турә Иакова каланә: ан хәра, ан хуйхәр: епә Авраам Турри, Исаак Турри... сак есә ыртакан сәре санән йәхна парәп, тенё. Сав Иакова Турә пусма кәтартса пелётпе сёр, Турә сынтан, пётөмпех уйәрәлманнине кәтартаҥ. Сёр сине пелёт ситҗен Сәлакан килессине пелтерет.

Пророксем те сёр сине Сәлакан килессине кала кала тәнә. Акә сан патна санән Патшу килет... Сіона Сәлакан килет... Сана Сәлакан Сіон патне пыраҥ... тенё вёсем. (Зах. 9,9; Ис. 59,20; 60,11). Пророксем Турә Ывәлө килесси ситҗен сапла каласа тәнә майпа іудейсем Христос килессине темән пек кётнә, темән пек шанса тәнә. Пётҗек аҗа сутта курсан сута йенелле кармашнә пек, пёре унталла туртәннә пек, іудейсем пур те пётөм шухайшне килес Христос ситҗе тытнә, пур те туңөсемпе ун йенелле суланса тәнә.

Пророксем Христос хәсан килессине каласа тәнә вәхәтсем сывәхарса пынә. Давид патша йәхә (Ун йәхәнтҗен Христос суралмалла пулнә) пётсе пынә. Малтанах каласа хунә асапсем, хөнсем ситсе пынә: іудей халәхә, хәйән патшипе пурәнаканскер, келеткесене пуссапакан халәх аллине кенә, вәл халәха куланай парса пәхәнса пурәннә. Данил пророк каласа хунә вәхәт сывәхарса ситнә.

Сав пророксем каласа хунә сәмахсем, палләсем пур те сывәхарса ситнине пелсе іудейсем: акә Христос килә, Вәл килҗә пулә, тесе темән пек кётсе тәнә. Христоса шыва күртеген Иоанн пророк килсенех, вәл халәха вёрен-

*) Возможное предположение.

тесе сўреме пусласанах, іудейсем васкаса, ун патне: епир кётекен есё мар-и? тесе ыйтма йанă. Вăл каланă: ман хысран манран Асли килет, саванпа ўкёнёр: сўлти патшалăх сывăхартё, тенё. Унан сăмахне итлесе халăх Иоанн патне ушкăн ушкăнёпе тухса сылăхсене каçарттарса тене кенё: пур те тахăсантанпа кётсе тăнă Христоса тивёслипе хирёс тухса илме хатёрленё.

Турă Хайён пёртен пёр Ывăлне тивёслипе йышанма іудей халăхне анџах мар, ытти халăхсене те хатёрленё. Кёлеткесене пуçсапса пурăнакан сынсен хушшинџе ыра, асла сынсем, халăх пит пăсăлса кайса усал пурăнаса пурăннине курса, сўлтен пулăшу килсен, анџах сынсем пяртак тўрленёс тесе кётнё. Пит асла, нумаи вёреннё Платон йатла сын: пур те вăл вăхатра „сынсем пёлмен Турă“ пулăшё тесе кётнё, тет. Цицерон йатла асла сын та: сак сылăхпа пăсăлса ситнё халăха пёр Турă анџах тўрлетме пултарай, тет. Христос сёр сине килес вăхата ытти сынсем те сўлтен пулăшу килессине пит ёметленсе тара пусланă. Тацит, Светоний тата Саллюстий йатла сынсем калассё: хёвел тухăс йенџине хёвел анăс йенџи халăхсем пур те тёнџе улăшăнассине, урахланассине кётсе тăнă, тессё. Светоний калай: хёвел тухăсёнџе пурăнакан сынсем пур те Іудеяра тёнџене Хай аллинџе тытакан суралмала тесе кётсе тăнă, тет. Китай сёрёнџен те Іудеяна йури йанă сынсем: пёлёт йанă сын суралтё-и? тесе ыйтма пынă. Ун синџен Китайра мён-мён пулнине сырса пыракан сынсем калассё. Христос сёр сине килессине Персия сёрёнџе пит кётсе тăнă. Вёсем йаланах пёлёт синџе пысак сăлтăр тухассине кётнё. Вара сав сăлтăр пёлёт синџе курăнсанах, вёсем хайсен кил-суртне хаварса, ёслес ёсне пăрахса Іудеяна пынă; пёр йанашмасар: аста кунта халё суралнă Іудея патши? епир апа пуçсапма килтёмёр, тенё.

Йуратна таванәмсем! Турă сынсене: еврей халăхне те, ытти тѣнпе пурăнакан сынсене те, Хайън пѣртен пѣр Ывълне, сѣр синъи сынсем тивѣслипе хирѣс тухса илѣѣр тесе, вѣсене 4 пин сул сурă ытла хатѣрленѣ.

Вара сапла хатѣрлесе ситерсен, сыннан тѣрине Христоса йышанма сѣмсетсен, сѣр сине пѣртен пѣр Ывълне йанă.

Антăх въл Турă пулса, сумър пѣлѣтѣ сине ларса, аслати аватарса, сисѣм систерсе, хѣвелтен те сутă сутăпа витѣнсе пѣлѣт синъен сѣр сине анмасѣ. Въл... Въл, йуратна таванәмсем, суралма ништа вырăн тупаймасър, вылѣхсене хупакан витере суралаѣ.

Астăвър-ха, таванәмсем! Патшасенъен тақта асли, та са, илемлѣ, сутă суртра суралмасѣ, сѣр витере суралаѣ. Пѣтѣм тѣнъене, епир пурăнакан сѣре, пирѣн куса курăнакан йапаласене Пултаракан аста шанăсса выртаѣ? Вылѣхсене апат паракан вырăнта выртаѣ. Сак курăнакан тѣнъене пѣтѣмпе витсе Тăракан хай аѣа кипкипе тѣрканаѣ. Пурне те Тăрантаракан, пурне те кирлѣ вăхатра сѣмѣс Паракан, амăшѣ кăкър сѣтне ѣмет.

Йепле тѣлѣнес мар сав пысăк ѣсрен? Йепле хăраса кайас мар сав пысăк хăватран? Иаков тѣлѣкре курна пусма тăрăх Турă Хай сѣр сине анна!

Мѣншѣн, таванәмсем, сав тѣрлѣ ѣс, сав тѣрлѣ хăват пулмалла пулнă-ши? Мѣншѣн Турă Ывълѣ сѣр сине килмелле пулнă-ши? Пирѣншѣн, таванәмсем! Пире, сълăхлă сынсене, ырă тăвас тесе, сълти патшалăха кўртес тесе, Турăпа пѣрлештерес тесе, пире сухалнă сурăхсене, хул-пусси сине хурса Турă патне илсе пырас тесе килнѣ.

Пайанхи кун сав тѣрлѣ пысăк ѣсе асанса прасник тăватпър. Сав тѣрлѣ пысăк хăвата курса тунпа та ўтпете саванатпър: Христос суралаѣ, мухтав йурри йурлар.... тетпѣр.

Йурлар, таванъмсем, Туррамъра йурлар; йурлар,
тѣлхепе анѣах мар, ёссемпе те Ана мухтар. Вѣл хушнѣ
шек пурѣнни, Унѣн ирѣкѣнѣен тухманни Ана мухтани пу-
лаѣ. Амин.

Свящ. *Н. Кузьминъ.*

Отъ Переводческой Коммисіи Православнаго Миссіонерскаго Об-
щества печатать разрѣшается. Казань, 19 февраля 1913 года.

Предсѣдатель Переводческой Коммисіи, профессоръ Казанской Ду-
ховной Академіи **М. Машановъ.** № 491.

